

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

TOERISME

MEI/JUNIE 2025

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 200

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 13 bladsye.

INLIGTING VIR NASIENERS

ONDERWERPE IN DIE TOERISME KABV		AFKORTING
Onderwerp 1	Toerismesektore	TS
Onderwerp 2	Kaartwerk en toerbeplanning	KTb
Onderwerp 3	Toerismebesienswaardighede	Tb
Onderwerp 4	Volhoubare en verantwoordelike toerisme	VVT
Onderwerp 5	Plaaslike, streeks- en internasionale toerisme	PSI
Onderwerp 6	Kultuur- en erfenistoerisme	KE
Onderwerp 7	Buitelandse valutaverhandeling	BVV
Onderwerp 8	Kommunikasie en kliëntediens	KK
Onderwerp 9	Bemarking	B

AFDELING A: KORTVRAE**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	B✓/Avontuur-	KTb	
	1.1.2	D✓/malaria.	KTb	
	1.1.3	B✓/visum	KTb	
	1.1.4	C✓/in die somer een uur vorentoe	KTb	
	1.1.5	B✓/13:00	KTb	
	1.1.6	C✓/skommeling	BVv	
	1.1.7	A✓/minder inkomende toeriste vanaf die VSA	BVv	
	1.1.8	B✓/Koekoekhorlosie	Tb	
	1.1.9	B✓/Vredefortkoepel	KE	
	1.1.10	C✓/Ayers-rots	Tb	
	1.1.11	B✓/Robbeneiland	KE	
	1.1.12	C✓/Niagara-waterval	Tb	
	1.1.13	B✓/VNWTO ('UNWTO')	Tb	
	1.1.14	D✓/Sydney Operahuis	Tb	
	1.1.15	A✓/volhoubare	VVt	
	1.1.16	D✓/professionele beeld	TS	
	1.1.17	C✓/Comrades	PSI	
	1.1.18	B✓/'n onvoorsiene gebeurtenis.	PSI	
	1.1.19	C✓/Lengte van verblyf	PSI	
	1.1.20	C✓/terugvoeringskaart.	KK	
			(20 x 1)	(20)
1.2	1.2.1	EFO ('EFT') ✓	PSI	
	1.2.2	voorafgelaaiide buitelandsevaluta-debiet ✓	PSI	
	1.2.3	kredietkaart ✓	PSI	
	1.2.4	kontant ✓	PSI	
	1.2.5	SWIFT ✓	PSI	(5)
1.3	1.3.1	vrywilliger-toeriste ✓	VVt	
	1.3.2	FTT ✓	VVt	
	1.3.3	'n fiets✓	VVt	
	1.3.4	reënwater ✓	VVt	
	1.3.5	Steenkool ✓	VVt	(5)
1.4	1.4.1	D✓/Londen	B	
	1.4.2	E✓/Berlyn	B	
	1.4.3	B✓/Kaapstad en Johannesburg • F✓/Kaapstad	B	
	1.4.4	A✓/Durban	B	
	1.4.5	F✓/Kaapstad	B	(5)
1.5	1.5.1	Vier ✓	Tb	(1)
	1.5.2	Leunende Toring van Pisa ✓ en Venesië ✓	Tb	(2)
	1.5.3	Standbeeld van Christus die Verlosser ✓	Tb	(1)
	1.5.4	Die Groot Piramides van Giza ✓ of Die Sfinks	Tb	(1)
				(5)

TOTAAL AFDELING A: 40

**AFDELING B: KAARTWERK EN TOERBEPLANNING; BUITELANDSE VALUTA-
VERHANDELING****VRAAG 2**

2.1	Dag	Reisprogram	KTB
	3	Besoek die Skytree en die akwarium ✓ <ul style="list-style-type: none"> Besoek die akwarium Besoek die Skytree Besoek die hoogste gebou 	
	4	Klim Berg Fuji ✓ <ul style="list-style-type: none"> Ervaar die Shibuya-kruising 	
	5	Besoek Tokio Disneyland ✓	
	6	Eet Sushi ✓ <ul style="list-style-type: none"> Eet Japannese kos 	(4)

2.2	Johannesburg +2	Tokio +9	KTB
	Tydsverskil	= 7 ure ✓	
	Vertrektyd vanaf Johannesburg	= 16:00	
	Plaaslike tyd in Tokio	= 16:00 (+✓) 7 ure = 23:00 ✓ (6 Mei 2025)	
	Vliegtyd	= 19 uur	
	Aankomstyd in Tokio	= 23:00 (+✓) 19 ure	
		= 18:00 ✓ 7 Mei 2025 ✓	(6)
	OF		
	18:00 ✓✓✓✓✓ 7 Mei 2025 ✓		

- 2.3 Hulle het nie hulle bagasie sonder toesig gelaat nie. ✓✓ KTB (2)
- Het nie vreemdelinge toegelaat om hulle bagasie op te pas nie.
 - Het gebruik gemaak van geregistreerde lughawe portierdienste om hulle met hulle bagasie te help.
 - Kon van 'n toesluitfasiliteit gebruik maak.

- 2.4 2.4.1 Geldige paspoort ✓✓ KTB (2)

LET WEL: Die antwoord moet die woord *geldige* insluit.

- 2.4.2 Departement van Binnelandse Sake ✓✓ KTB (2)
- Binnelandse Sake

- 2.5 2.5.1 Vlugvoosheid ✓✓ KTB (2)

- 2.5.2 Die paartjie het gedurende hulle vlug oor baie tydsones (sewe tydsones) gevlieg. ✓✓ KTB (2)

- 2.5.3 Hoofpyne ✓✓ KTB
Onderbreekte slaappatrone ✓✓ (4)
- Diarree
 - Geswelde bene en voete
 - Braking
 - Verlies aan eetlus
 - Duiseligheid
 - Ontwatering
- 2.6 Moenie vreemdelinge nader vir aanwysings of hulp nie. ✓✓ KTB
Moenie duur items soos selfone, videokameras of juwele openlik vertoon nie. ✓✓ (4)
- Bêre oorspronklike reisdokumente in 'n veilige plek.
 - Moenie groot hoeveelhede kontant by jou dra nie.
 - Gehoorsaam padtekens.
 - Moenie na afgesonderde/verlate areas afdwaal nie.
 - Neem toegelate selfverdediging toestelle saam wanneer die strate verken word.
 - Wees waaksaam.
- 2.7 2.7.1 **Voor die aktiwiteit** KTB
Doen navorsing oor Tokio Disneyland. ✓✓ (2)
- Bespreek toegangskaartjies vooraf om lang toue te vermy.
 - Neem die weersomstandighede in ag sodat die gepaste klere aangetrek word.
 - Maak seker dat elektroniese toestelle gelaaai is.
 - Rêel vervoer na en van Tokio Disneyland.
- 2.7.2 **Werklike aktiwiteit** KTB
Hou digitale toegangsinsligting/kaartjies beskikbaar. ✓✓
Maak seker dat die groeplede met mekaar kommunikeer. ✓✓ (4)
- Gebruik die tyd by Tokio Disneyland effektief.
 - Trek gemaklik aan.
 - Tref voorsorgmaatreels teen blootstelling aan ongunstige weersomstandighede.
- 2.8 Nee KTB
David het nie die vereiste permitte en toestemming om plante in Suid-Afrika in te bring nie. ✓✓ (2)
- Doeane-regulasies bepaal dat plante of plantprodukte wat nie die vereiste invoerpermitte en toestemming van NPPOZA (National Plant Protection Organisation of South Africa) het nie, nie in Suid-Afrika ingebring mag word nie.
- LET WEL:** Moenie punte vir JA/NEE toeken nie.

VRAAG 3

- 3.1 3.1.1 Yen ✓✓ BVV (2)
 • Japanese Yen

LET WEL: Moenie die simbool (¥) of valutakode JPY aanvaar nie.

- 3.1.2 R68 000 (\div ✓) 0.14 ✓ = ¥485 714,29 ✓ BVV (3)

OF

¥485 714,29 ✓✓✓

- 3.1.3 ¥10 820 (\times ✓) 0.12 ✓ = R1 298,40 per persoon ✓ BVV

R1 298,40 x 2 mense ✓ = R2 596,80 ✓ (5)

OF

R2 596,80 ✓✓✓✓✓

- 3.2 Die geld wat deur die toeriste bestee word, word gebruik om die BVV
 salarisse van die personeel wat by die berg werk, te betaal. ✓✓
 Die personeel sal die geld in hulle gemeenskappe bestee en sodoende
 'n beter lewenspeil verseker. ✓✓ (4)
- Besoekers sal soeweniers (aandenkings) wat deur die plaaslike mense gemaak is, koop – geld vloei terug in die plaaslike gemeenskap.
 - Entrepreneursgeleenthede word geskep vir die voorsiening van plaaslike produkte en dienste.
 - Skep van werksgeleenthede en vaardigheidsontwikkeling vir die plaaslike gemeenskap.
 - Die geld wat deur toerisme verdien word, kan vir bewaringspogings gebruik word om die berg vir die nageslag te beskerm.
 - Verbeterde infrastruktuur
 - Ontwikkeling van nuwe infrastruktuur.
 - Plaaslike ekonomiese groei

[14]

TOTAAL AFDELING B: 50

**AFDELING C: TOERISMEBESIENSWAARDIGHEDE; KULTUUR- EN
ERFENISTOERISME; BEMARKING**

4.1	4.1.1	(a) Italië ✓	TB	(1)
		(b) Europa ✓	TB	(1)
	4.1.2	Die Pous ✓✓ • Pous Francis/Pous Leo XIV • Die Pous van die Katolieke Kerk • Die leier van die Katolieke Kerk	TB	(2)
	4.1.3	St. Peter se Basilika ✓✓ St. Peter's Plein ✓✓ Die Vatikaan Museums ✓✓ • Kapelle bv. die Sistynse Kapel • Katolieke katedrale • Katolieke kerk • Vatikaan-biblioteek en -museum	TB	(6)
	4.1.4	Die plafon van die Sistynse Kapel is een van die bekendste kunswerke in die wêreld wat deur Michelangelo geskilder is. ✓✓ Dit het Michelangelo ongeveer vier jaar geneem om die plafon van die Sistynse Kapel te verf. ✓✓ • Die geskilderde plafon van die Sistynse Kapel word beskou as een van die mees gevierde meesterstukke in die geskiedenis van kuns. • Kapel waar die verkiesing van 'n nuwe pous plaasvind.	TB	(4)
	4.1.5	Die Vatikaanstad lok toeriste van regoor die wêreld wat tot die stad se ekonomie deur toerisme-verwante aktiwiteite, bydra. ✓✓ Godsdienstige toeriste wat aan hierdie geloof behoort, beskou die besoek as 'n pelgrimsreis met die hoop om die Pous te sien. ✓✓	TB	(4)
4.2	4.2.1	A - Groot Muur van China ✓ B - Berlynse Muur ✓	TB	(2)
	4.2.2	Asië ✓ Europa ✓	TB	(2)

LET WEL: Aanvaar enige volgorde.

4.2.3 **A: Die Groot Muur van China** is gebou om China van invalle deur ander stamme te beskerm. ✓✓ **TB**

B: Die Berlynse Muur is gebou om Oos- en Wes-Berlyn gedurende die Koue-oorlogtydperk, te skei. ✓✓ **(4)**

- Die Berlynse Muur is gebou om kommunisme en demokrasie/kapitalisme te skei.
- Albei mure is gebou om gebiede en mense te skei.

LET WEL: Die antwoorde moet inligting oor albei mure insluit.

4.3 **Universele toegang:** **TB**
Om te verseker dat almal 'n diens of fasiliteit kan gebruik, ongeag hulle fisiese vermoë, ouderdom of agtergrond. ✓✓ **(2)**

- Om inklusiwiteit en gelyke geleenthede vir almal te verseker.

Voorbeelde

Voorsien toeganklike fasiliteite. ✓✓

Om opritte en hysers vir mense in rolstoele beskikbaar te hê. ✓✓ **(4)**

- Om oudio-gidse of Braille-inligting vir visueel gestremde besoekers beskikbaar te hê.
- Voorsien toeganklike badkamers en sit-areas vir mense met beweeglikheidskwessies.
- Ontwerp paadjies en roetes met gladde oppervlaktes en geleidelike hellings vir mense wat loopstoelte of kieres gebruik.
- Maak gebaretaal-interpretasie beskikbaar vir individue wat gehoorgestremd is.
- Verskaf tasbare ervarings of virtuele toere vir besoekers met sensoriese gestremdhede.
- Gidshonde
- Badkamers met baba doekomruil-fasiliteite.
- Opgeleide personeel om persone met gestremdhede by te staan.

LET WEL: Aanvaar voorbeelde wat na universele toegang verwys.

[32]

VRAAG 5

A: Fossiel Hominiede Terreine van Suid Afrika ✓✓ **KE (2)**

B: Richtersveld Kulturele en Botaniese Landskap ✓✓ **KE (2)**

C: iSimangaliso Vleilandpark ✓✓ **KE (2)**

D: Robbeneiland ✓✓ **KE (2)**

E: Maloti-Drakensberg Park ✓✓ **KE (2)**

[10]

VRAAG 6

- 6.1 Toerisme Besigheidsraad van Suid-Afrika ✓✓ **B** (2)
- 6.2 Hy is 'n Suid-Afrikaner met 'n groot aanhang in sy tuisland, die VSA en in ander lande. ✓✓ **B** (2)
- As gevolg van sy gewildheid en bekendheid sal die video 'n wye gehoor bereik.
 - Mense sal sy humor in die video geniet en sal die video wêreldwyd deel.
- 6.3 Die onderhoud en verbetering van die standaard van fasiliteite en dienste vir toeriste. ✓✓ **B**
- Koördinerings van die bemerkingsaktiwiteite van rolspelers in die bedryf. ✓✓ (4)
- Skep geleenthede vir die bemerking van SA internasionaal: ITB (Berlyn), Wêreld Reismark (Londen)
- [8]**

TOTAAL AFDELING C: 50

AFDELING D: TOERISMESEKTORE; VOLHOUBARE EN VERANTWOORDELIKE TOERISME**VRAAG 7**

- 7.1 7.1.1 Deur netjies aan te trek, en goeie selfversorging en persoonlike higiëne toe te pas, toon professionalisme en respek vir kliënte, kollegas en die besigheid. ✓✓ TS (2)
- 7.1.2 Swak kommunikasie kan tot misverstande en potensiële konflik lei. ✓✓ TS (2)
- Boodskappe kan verkeerd geïnterpreteer word wat tot verwarring kan lei.
 - Swak kommunikasie kan 'n negatiewe invloed op die prestasie van 'n werknemer hê.
 - Kan die besigheid negatief beïnvloed.
- 7.1.3 Spanwerk is noodsaaklik in toerisme, aangesien baie professionele persone saamwerk om kliënte te dien of take af te handel. ✓✓ TS (4)
- Dit verbeter doeltreffendheid en verseker 'n probleemvrye en genotvolle ervaring vir die kliënte. ✓✓
- Dit verseker beter koördinasie om 'n probleemvrye diens/ervaring te lewer.
- 7.2 7.2.1 Verseker die veiligheid van besoekers ✓✓ TS (2)
- Doen parkpatrollies
 - Rapporteer insidente of veiligheidsgevaare aan toesighouers.
- 7.2.2 Dit gee inligting aan werknemers oor watter gedrag en prestasie word van hulle verwag. ✓✓ TS (4)
- Dit moedig etiese en verantwoordelike aksies aan. ✓✓
- Dit behandel alle werknemers regverdig en gelyk.
 - Dit skep eerlikheid en integriteit tussen kliënte en kollegas.
 - Dit help om wangedrag en regskwessies te vermy.
 - Dit skep 'n positiewe en respekvolle werksplek.
 - Dit help werknemers om die regte keuses in moeilike situasies te maak.
 - Dit verseker dat die park wette en regulasies nakom om die veiligheid van besoekers aan die park te verseker.
- 7.2.3 45 uur per week ✓✓ TS (2)
- 9 uur per dag

- 7.3 7.3.1 by- ✓ (byvoordeel) TS (1)
- 7.3.2 Die kennistyd wat 'n werknemer aan die werkgewer moet gee voor hy/sy die pos ontruim. ✓✓ (2)
- 7.3.3 Uniforms maak die veldwagter maklik herkenbaar vir besoekers ✓✓ TS (2)
- Uniforms verseker dat besoekers weet wie om te nader vir bystand.
 - Volledige uniforms sluit dikwels toerusting in wat die veldwagter se veiligheid verseker tydens die nakoming van hulle pligte.
 - Dit help om 'n netjiese en professionele beeld te skep, wat belangrik vir openbare interaksie is.
 - Die styl en kleur van 'n veldwagter se uniform is toepaslik vir die soort werk wat hulle daaglik doen.

[21]**VRAAG 8**

- 8.1 Ekonomiese ✓ VWT
- Wins
- Maatskaplike ✓
- Mense
- Omgewings- ✓ (3)
- Planeet
- 8.2 Dit help om die natuur te beskerm en ondersteun die oorlewing van bedreigde spesies. ✓✓ VWT (2)
- Bewaar biodiversiteit en beskerm ekosisteme.
 - Dit kan help om bewaringspogings te ondersteun en sodoende volhoubaarheid te bevorder.
- 8.3 Dit toon respek vir plaaslike gewoontes en kulturele norme. ✓✓ VWT (4)
- Dit verseker dat persoonlike grense is gerespekteer word. ✓✓
- Dit verseker dat plaaslike mense toestemming gee voordat daar foto's van hulle geneem word.
 - Dit kan wetlike gevolge hê indien foto's sonder toestemming geneem word.

[9]**TOTAAL AFDELING D: 30**

**AFDELING E: PLAASLIKE, STREEKS- EN INTERNASIONALE TOERISME;
KOMMUNIKASIE EN KLIËNTEDIENS****VRAAG 9**

- 9.1 9.1.1 Versnel die gebruik van herwinbare energie. ✓✓ PSI (2)
- Verminder die afhanklikheid aan fossiel-brandstowwe.
 - Verhoog die gebruik van herwinbare energie soos wind en sonkrag.
 - Onderzoek nuwe energie tegnologieë en beter maniere hoe om energie te stoor.
 - Verminder plastiekafval teen 2040.
- 9.1.2 Hulle kan saamwerk oor wêreldkwessies. ✓✓ PSI
- Verskaf gemeenskaplike oplossings vir wêreldprobleme. ✓✓ (4)
- Hulle kan saamstem oor gemeenskaplike doelwitte om vrystellings te beëindig en na skoon energie oor te slaan.
 - Deel kennis en tegnologie om klimaat-vriendelike praktyke wêreldwyd te bedryf.
- LET WEL:** Aanvaar voorbeelde uit die uittreksel wat dui op die vermindering van klimaatsverandering.
- 9.2 9.2.1 Oorlog ✓✓ PSI (2)
- Politieke konflik
 - Inval
- 9.2.2 Mense lei aan oorlogverwante trauma. ✓✓ PSI
- Mense het verskuif geword (ontworteling). ✓✓ (4)
- Beperkte of geen toegang tot noodsaaklike dienste nie.
 - Hulle het die verwoesting van hulle huise ervaar.
 - Hulle is slagoffers van geweld.
 - Gesinne is van mekaar geskei.
- 9.2.3 Verwoesting van infrastruktuur ✓✓ PSI
- Oorloë verwoes paaie, geboue en ander belangrike infrastruktuur wat dit moeilik maak vir besighede en mense om te werk. Hierdie sal 'n invloed hê op hoeveel geld die land genereer.
- 'n Toename in die regering se besteding en skuld ✓✓ (4)
- Oorloë kos baie geld vir wapens, humanitêre hulp en die heropbou van infrastruktuur wat verwoes is.
 - Die land leen meer en belas mense meer om hiervoor te betaal. Dit maak dit moeiliker vir die regering om geld te bestee op sektore soos onderwys en gesondheid.

9.3	9.3.1	Die lande waarvandaan besoekers ontvang word. ✓✓ • Die lande waarvandaan toeriste kom.	PSI	(2)
	9.3.2	5 085 ✓✓	PSI	(2)
	9.3.3	Italië ✓✓	PSI	(2)
				[22]

VRAAG 10

10.1	Elektroniese ✓✓ <ul style="list-style-type: none">• Webgebaseerde/aanlyn• Internet• Selfoon	KK	(2)
10.2	Hulle sal daarna strewe om voort te gaan met die goeie diens. ✓✓ <ul style="list-style-type: none">• Positiewe terugvoering sal die vertroue van die personeel opbou in die volhou/verbetering van die diens.• Personeel sal gemotiveerd wees om uit te styg om 'n verbeterde diens te lewer.	KK	(2)
10.3	Kliënte sal nie terugkeer nie. ✓✓ Negatiewe mondelinge reklame word versprei. ✓✓ <ul style="list-style-type: none">• Die instelling sal 'n afname in besprekings ervaar.• Die instelling sal nie so winsgewend wees soos tevore nie, aangesien dit 'n kleiner wins sal verdien.• Vermindering in die werksure van personeel.• Personeel mag hulle werk verloor/afleggings.• Die besigheid mag toemaak.• Die bemarkingstrategie van die instelling sal hersien moet word.	KK	(4)

[8]

TOTAAL AFDELING E: 30
GROOTTOTAAL: 200